

Jack Kerouac (1922 – 1969): Na cestě (1957)

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, literárněhistorický kontext, umělecký směr / tvůrčí skupina, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo (děje);

2. Kompozice;

3. Hlavní postavy a jejich charakteristika;

4. Námět, témata, hlavní motivy;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti;

(...) Nohy měla jak dva klacíky. Neměřila ani metr padesát. Roztáhla své nožky a milovali jsme se v líbezný atmosféře ospalého rána. A pak jsme jako dva znavený opuštěný andělé, který uvízli na losangeleský mělčině, zažili ty nejdůvěrnější a nejdělikátnější společný okamžiky, usnuli a spali až do pozdního odpoledne. Během dalších patnácti dní jsme spolu prožívali lepší i horší chvíle. Když jsme se probudili, rozhodli jsme se, že odjedem stopem do New Yorku a zůstaneme spolu. Představoval jsem si nový spletitý jízdy s Nealem a Louanne a ostatníma, viděl jsem začátek nové sezóny. Nejdřív jsme ale museli najít nějakou rachotu, abychom si vydělali nějaký prachy na cestu. Bea chtěla okamžitě vyrazit s tou dvackou, která mi ještě zbývala. Mně se ten nápad moc nezamlouval a jako starej magor jsem o tom dva dny dumal v kavárnách a barech, kde jsme pročetli inzeráty v těch nejužitečnějších novinách, jaký jsme kdy viděl, dokud se dvacka neztenčila na pětku. Začalo to bejt urgentní. V našem hotelovém pokojíku jsme prožívali šťastný chvíle. V noci jsem vstával, protože jsem nemoh spát, přetáh jsme jí deku přes její hnědý ramínka a šel zkoumat losangeleskou noc. Noci v L. A., brutální a horký, plný ječivých sirén! Přímo přes ulici se něco stalo. Ve starým penziónu na spadnutí došlo k nějaký tragédii. Před vchodem stálo policejní auto a policajti tam vyslychali starýho šedovlasýho chlápka. Zevnitř byl slyšet pláč. Slyšel jsem všechno včetně bzučení neonovýho nápisu na našem hotelu. Nikdy v životě mi nebylo tak smutno. (...)

A pak už Omaha, kde jsem přisámbůh, viděl prvního kovboje v životě, jak kráčet v kovbojských botách as obřím stetsonem na hlavě podél neomítnutý zdi velkoprodejny masa a kromě ohozu vypadal jako jakejkoli jinej týpek... Když jsme tam pak stáli a obloha se začala zatahovat, zavolal na nás vysokej kovboj v stetsonu normální velikosti a ptal se, jestli někdo z nás umí řídit. Eddie to samozřejmě uměl a na rozdíl ode mě měl i řidičák. Kovboj měl dva autáky a potřeboval je dostat do Montany. Jeho žena přespávala v motelu v Grand Islandu a kovboj chtěl, abychom tam jedno auto dovezli a ona si ho tam pak převzala. Odtamtud pak mířil dál na sever, což znamenalo konec naší společný cesty. Bylo to ale dobrejch dvě stě kiláků do vnitrozemí Nebrasky, a tak jsme samozřejmě kejvli. Eddie jel v autě sám, já s kovbojem jsme jeli za ním, a jakmile jsme vyjeli z města, Eddie na to zničeho nic šlápnul a řítil se po silnici stopadesátkou. „Do prdele, co to ten mladej vyvádí?!“ zařval kovboj a začal ho pronásledovat. Začalo to připomínat závody. Chvilku jsem si myslel, že se nám Eddie snaží ujet a auto šlohnout – a dodnes si myslím, že to měl skutečně za lubem. Ale kovboj ho dohonil a zatroubil.

Eddie zpomalil. Starej kovboj na něj znova zatroubil, ať zastaví. „Sakra, mladej, ty si koleduješ, co kdybys v takový rychlosti píchnul? To nemůžeš jet trochu pomalejc?“ (...)

Tu noc do sebe Louanne nacpala všechno možný i nemožný: trávu, prášky na spaní, béčko, tvrdej chlást, a dokonce požádala Billa, aby jí šlehnul morfium, což samozřejmě neudělal. Louanne byla tak nasáklá všemožnýma preparátama, že se nemohla pohnout a stála se mnou venku na verandě jak nějaká loutka. Ta veranda byla úžasná: táhla se kolem celýho domu, kterej se skupinkou měsícem osvětlených smutečnických vrb vypadal jak jižanský panský sídlo, který zažilo lepší časy. V kuchyni seděla Joan a četla si inzeráty; Bill si dával v koupelně svou dávku; ruku měl utazenou černou kravatou, kterou držel v zubech, a snažil se trefit jehlou do žíly na tisíckrát rozpíchaným

šlechovitým předloktí. Al Hinkle ležel rozvalený na zádech vedle Helen v Billově obrovský manželský posteli, kterou s Joan nikdy nepoužili; Neal balil jointy a já s Louanne jsme si hráli na jižanský aristokraty. „Ach, slečno, Lou, dneska vám to moc sluší a vypadáte skutečně přitažlivě.“ „Ach, děkuji, pane Crawford, skutečně oceňuji, jak jste pozorný, i váš vybraný slovník.“ Dveře na zprohýbanou verandu se netrhly a účastníci našeho smutného nočního amerického dramatu vylejzali v jednom kuse ven, aby zjistili, kde se trovna kdo nachází. (...)

II. Nebeletristický text:

- A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;
- B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Route 66

U.S. Route 66 (také známá jako "Route 66", "The Main Street of America", "The Mother Road" a "The Will Rogers Highway"), byla původní mezistátní dálnicí v Americkém dálničním systému, kam byla zařazena 11. listopadu 1926. Vedla z [Chicaga \(Illinois\)](#), přes [Missouri](#), [Kansas](#), [Oklahomu](#), [Texas](#), [Nové Mexiko](#), [Arizonu](#), a [Kalifornii](#), kde v [Los Angeles](#) končila. U.S. Route 66 měřila celkem 3 940 km (2 448 mil).

Route 66 byla nahrazena soustavou dálnic (interstate) a oficiálně vyřazena z Amerického dálničního systému 27. července 1985. Značná část vozovky Route 66 byla rozšířena a použita při výstavbě nových dálnic. Díky snaze nadšenců v 90. letech je zbylá část (v místech kde byly dálnice vedeny jinudy) stále k dispozici jako turistická atrakce pod jménem „Historic Route 66“.

Jeden z nejdělsích souvislých dochovaných úseků vede mezi městečky Seligman a Golden Shores v [Arizoně](#). Na této trase leží i město [Kingman](#), které se pyšní titulem „srdce Route 66“. Ve městě se nachází muzeum Route 66 a je zde podobně jako v Seligmanu, Oatmanu a dalších zastávkách na trase možno zakoupit množství tematických suvenýrů.

Česko a Route 66

V roce 2007 byla Zdeňkem Juráskem založena [Česká asociace Route 66](#) poté, kdy celou trasu projel na kole. Zdeněk Jurásek provozuje specializovanou internetovou stanici [Radio 66](#) a v [České Lípě](#) měl od dubna 2013 výstavu fotografií z legendární silnice.^[1]

Druhý text je příklad cestopisné reportáže; jde o žánr z oboru literatury faktu (kam patří třeba ještě životopisy). O čem byste – na základě vlastních zkušeností i zážitků – napsala reportáž vy sama a o čem by to hlavně bylo?

Jack Kerouac (12. 3. 1922 – 21. 10. 1969)

Americký spisovatel; přední představitel beatníků. Manifestem beatníků se stal jeho román *Na cestě* (On the Road), zachycující toulky začínajícího spisovatele Sala s přítelem Deanem napříč Spojenými státy za vzrušujícími, extatickými zážitky, v nichž hledá podstatu života. Do světové literatury Kerouac vnesl metodu spontánního psaní. další díla: *Podzemníci, Dharmoví tuláci*.

Beatnici: beat generation. Umělecké, zejména literární hnutí ve Spojených státech 2. poloviny 50. let. Beatnici se vyznačovali nekonformním postojem ke společnosti, odmítnutím tradičních uměleckých forem, hledáním vlastního výrazu v intenzivních životních prožitcích (toulky autostopem, happeningy, drogy) a inspirovali se orientálními náboženskými formami (např. zenovým buddhismem).

Beatnici byli produktem i inspirátory vzpoury měšťáckých synů i dcer proti zámožným rodičům, a celému jejich příčinlivému a zništnému způsobu života (kdežto před válkou býval tulákem zpravidla jen nezaměstnaný nebo vyvrhel). Nové podobě esteticky využitého tuláctví dal jméno sám Kerouac, když jej označil jako „beat generation“ (zbitá generace). Zanedlouho si vymyslel ještě druhý, opačný výklad, když slovo „beat“ rozdělil na dvě slabiky, aby znělo jako odvozené od latinského „Beatus“ (blažený).

Centrem hnutí se stalo San Francisco. K beatníkům patřili prozaik **Jack Kerouac**, básníci **Allan Ginsberg** a **Lawrence Ferlinghetti**), z českých autorů jimi byli inspirováni **Václav Hrabě** a později **Jáchym Topol**.